

tegn = 781

IMPRESSIONISME

2 FORMIDLING TIL BØRN OG UNGE FRA ORDRUPGAARD

Ordrupgaard er et museum for **fransk impressionisme**. På disse sider kan du læse om **impressionismen** og se eksempler på nogle malerier fra Ordrupgaard.

Impressionisme er en stilart indenfor malerkunsten med størst udbredelse i Frankrig i perioden fra ca. 1870 til 1900. **Impression** betyder **indtryk** på fransk.

Impressionismen fik sit navn fra et maleri af maleren **Claude Monet**, kaldet **Impression, Soleil levant** (*Indtryk, solopgang*), 1873-74. Billedet vakte opsigt, da det i 1874 blev vist på den første impressionistudstilling i Paris.

Billederne på udstillingen var malet på en ny måde, man ikke havde set før. På billederne havde malerne prøvet at vise de **øjeblikksindtryk**, som de fik af at se på virkeligheden.

Udstillingen blev anmeldt i aviserne af to kunstanmeldere. (En kunstanmelder er en person, der skriver sin mening om kunst i avisen). Den ene anmelder Leroy kunne ikke lide den nye måde at male på. Han syntes det var ufærdigt, flimrende og sjusket malet. Den anden anmelder Castagnary kunne godt lide de nye malerier, han syntes, at malerne var gode til at gengive de indtryk, de fik.

Berthe Morisot

Ung pige i det grønne (Mlle Isabelle Lambert). 1885

ORDRUPGAARD. KØBENHAVN

TYDELIGE STRØG OG RENE FARVER

tegn = 1366

Claude Monet *Waterloo Bridge, gråvejrs*. 1903
ORDRUPGAARD. KØBENHAVN

Malemåden

Man kan kende de impressionistiske malerier på de tydelige penselstrøg. Når man ser malerierne tæt på, kan de virke **slørede, klattede** og **flimrende**. Billederne samler sig først rigtigt som en helhed, når man ser dem på afstand. I dag synes vi, at impressionisterne var dygtige, netop fordi billederne kan se så klattede og uklare ud tæt på, men samler sig så fint, når man går lidt på afstand. Men dengang blev billederne tit betragtet som sjuskede og ufærdige. Normalt havde de malerier, der blev udstillet nemlig en glat overflade, hvor alle spor af penslen var fjernet ved hjælp af terpentiner eller olie.

Mange syntes, at impressionisternes billeder havde for **få detaljer**. Tit brugte impressionisterne nemlig blot ganske få penselstrøg til at beskrive de enkelte ting i billedet, f.eks. en hånd, en hat eller et ansigt.

Dette billede af Monet er et godt eksempel på den impressionistiske måde at male på. Monet har brugt **brede pensler**, og han har lavet mange **buede strøg** for at beskrive vandets bevægelser. Læg mærke til at vognene på broen er malet med ganske enkelte strøg.

Farverne

Impressionisterne prøvede at lægge klare, ublandede farver direkte på lærredet side om side med farver, der var blandet på paletten først.

Prøv at se på broen. Det er som om, at den træder tydeligere frem end noget andet på billedet. Måske er det netop, fordi Monet her har brugt en klar, ublandet **grøn** samt en **gul** og en **rød** farve, som sat op imod de blandede farver ser lysende ud. Impressionisterne brugte også tit **hvid** maling for at vise, hvordan lyset i glimt rammer ting og kan være så skarpt, at tingenes egentlige farve bliver svær at opfatte.

FAKTA:

Der findes tre grundfarver også kaldet primærfarver.

Det er GUL, RØD og BLÅ.

Af dem kan man blande alle farver.

De tre grundfarver har hver deres kontrastfarve.

Kontrast betyder det modsatte af.

LILLA er kontrastfarve til GUL.

GRØN er kontrastfarve til RØD

og ORANGE er

kontrastfarve til BLÅ.

LYS OG ØJEBLIKSBILLEDER

Camille Pissarro

Blomstrende blommetræer
Éragny. Kunstnerens hjem. 1894
ORDRUPGAARD. KØBENHAVN

tegn = 1366

Impressionisterne malede tit deres motiver direkte på stedet. De var meget optaget af at vise **nuet** og det **lys**, der var til stede i netop det nu. **Øjebliksbilleder** kan man godt kalde impressionisternes malerier. Billederne tog dog ofte lang tid at lave. Netop dette er i sig selv spændende ved impressionismen: At impressionisterne vil male nuet, men at nuet jo hele tiden hører op.

Impressionisterne var dog gode til at finde ud af, hvordan man kunne vise det **flygtige** nu. Det gjorde de f.eks. ved at bruge tydelige, afbrudte penselstrøg og ved at male lysglimt.

En anden ting impressionisterne gjorde anderledes var måden at male skygger på. Her er Pissarro et godt eksempel. Kig på blommetræet og se på dets skygge. Den er **lilla**, og kommer dermed til at stå i kontrast til den **gullige** grussti. Det var ellers mest almindeligt at male skygger **grå**, eller male skyggen i en mørkere tone men samme farve som selve den ting, den var en skygge af. Impressionisterne undersøgte i stedet, hvordan man kan bruge komplementærfarver sat op imod hinanden.

FAKTA:

Der blev afholdt otte impressionistudstillinger i Paris i følgende år:

1874, 1876, 1877, 1879, 1880, 1881, 1882, 1886.

På udstillingerne deltog blandt andre kunstnerne: **Boudin, Cézanne, Degas, Gauguin, Guillaumin, Monet, Morisot, Pissarro, Raffaëlli, Redon, Renoir, Sisley**, der alle er repræsenteret på Ordrupgaard.

Armand Guillaumin

Quai de Bercy, Paris. 1885
ORDRUPGAARD. KØBENHAVN

Impressionisterne malede hverdagsglimt. De var også meget optaget af at male **vand** og **sne**, fordi disse motiver reflekterer **lys**. Lyset var meget vigtigt for impressionisterne.

Auguste Renoir

Unge mennesker på gaden. Ca. 1877
ORDRUPGAARD. KØBENHAVN

Motiver fra **storbyen** interesserede også i høj grad impressionisterne. De gik tæt på mennesker i mylderet på Paris' **boulevarder** og på den tids populære **caféer**. På Renoirs storbybillede fornemmer man **flygtigheden**. Her ser man mange **mennesker**. Men Renoir er helt bevidst gået tæt på en mand og en kvinde. Vi kender ikke handlingen, men vi kan selv sætte fantasien i gang! I næste øjeblik er de måske forsvundet i mængden?

DET HVIDE OG DET INTIME

tegn = 786

Impressionisterne havde et skarpt blik for at betragte og male livet indenfor hjemmets fire vægge. De var gode til at fange mennesket i dagligdags situationer.

Maleriet her forestiller Jeanne Gonzalès. Hun var søster til Eva Gonzalès, der har malet billedet. Jeanne Gonzalès kigger ikke på os, hun ser fjernt ud i rummet.

Brugen af hvid maling i dette billede kan fortælle noget om Jeanne Gonzalès' tilstand. Læg godt mærke til ansigtet og ikke mindst øjnene. Her er der med et ganske tyndt lag malet hvidt, selv over pupillerne. Det er med til at give hende et sart og fraværende udtryk, som passer fint til, at hun har været syg og ikke er helt rask endnu. Hun er rekonvalescent, som titlen (navnet på billedet) siger, altså en der er ved at komme sig efter en sygdom. Den lethed, der præger billedet, er et typisk impressionistisk træk, men den lethed kommer også til at sige noget om Jeanne Gonzalès. Hun virker gennemsigtig, let og ikke robust.

Eva Gonzalès

Rekonvalescenten. Kvinde i hvid kjole. 1877-78

ORDRUPGAARD. KØBENHAVN

Læs mere om Ordrupgaards malerier på www.zoomo.dk

ORDRUP
GAARD
MUSEUM
for FRANSK
IMPRES-
SIONISME

© ORDRUPGAARD, 2008

Tekst: Signe Dahlerup
og Annette Rosenvold Hvidt

Grafisk Design: HIORTs

Tryk: SaloGruppen

TILRETTELAGT FOR
3.-6. KLASSE